

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

635. An, & qualiter translatorio detur via executiva agendi ad solutionem pensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 635. An, & qualiter translatorio detur via executiva agendi ad solutionem pensionis?

1. **R**espondeo: Dum ad translationem accessit consensus titularis, quem praestitit sub obligatione in forma Camerae Apostolicae, vel etiam, dum, uti quandoque fit, citra talem consensum, Papa decrevit, eundem titulare teneri erga translatorium eodem vinculo obligationis Cameralis & jurata, quo tenebatur erga ipsum pensionarium transferentem, aperitur eidem translatorio multiplex via executiva agendi ad solutionem. Corrad. *pr. benef.* l. 5. c. 6. n. 30. & 40. Lott. l. 1. q. 40. n. 240.

2. Prima via executiva est, seu translarius agere potest via executiva in vim obligationis Cameralis, sive habeat expressum consensum titularis sub hac obligatione, sive habeat sub hac obligatione eundem consensum tanquam transfusum auctoritate Principis ita decernentis. Lott. *loc. cit.* n. 241. & 242. subjungens n. 243. & 244. & seq. dubitandum non esse de hujus decreti vi & efficacia, in ordine ad transfundendum sub hac obligatione dictum consensum; eo quod, cum omnes actiones (si non respectu juris agendi in judicio, quo sensu definitur Justinian, in principio *Institut. de actione*: actionem esse jus persequendi in judicio, quod sibi debetur, & in quo sensu actio est de pure gentium; saltem respectu formularum, ex quibus in praesente materia resultat via executiva, vel ordinaria) sunt introductae jure Civili, à quo ordinata & composita, & consequenter posita in mera & absoluta principis potestate quoad illas denegandas, vel concedendas, sufficiat ejusdem Principis voluntas cum generali clausula derogatoria obstantiarum. Hoc ipsum tamen decretum translationis seu transfusionis istius consensus, & obligationis Cameralis exigi in specie, tradit Lott. n. 250. eo quod, ut idem n. 251. licet jus & privilegium obligationis cameralis sit cessibile & transmissibile, ut Galeusius *de obligat. cameral.* p. 2. q. 2. n. 1. ea tamen illius transmissio sequi non possit ex simplici facto translationis pensionis; cum actus hic translationis pensionis sit extinctivus primariae actionis in persona transferentis. Neque, ut Lott. n. 252. etiam ex ordinario illo decreto translatorio omnium obligationum & vinculorum (quod hinc verbis adjici solet in facultate transferendi pensionem: quod translatio censeatur facta cum omnibus immunitatibus, obligationibus, reservationibus & vinculis, & decretis, ac modo, ac forma in prioribus reservationibus contentis: eo quod, cum dictum jus & privilegium verificari potest in aliis obligationibus ac vinculis adjectis in dispositione ipsius Principis, rem ipsam, id est, fructus beneficii obligantis & afficientis, non est producendum ad obligationem, qua oritur ex proprio consensu titularis debentis pensionem. Unde, dum exhibetur instrumentum obligationis in forma Camerae super consensu titularis, si ex eo agere vult translarius, eo ipso repellatur, quod in eo non legatur, titulare se obligasse ad ejus favorem. Lott. n. 253. ex Galeo. ubi supra. sub iii. de vi instrumentor. obligat. cameral. n. 15. Et, si Judex, seu Executor advertens in dicto instrumento non legi obligationem titularis ad favorem translarii, citra dictum Principis Decretum speciale, & in individuo procederet executivè, utique excederet, & ratione hujus excessus admitteretur provocatio

seu appellatio ad omnem effectum. Lott. n. 254. Atque ita jam patet, quantum referat, translarium habere hujusmodi decretum, vel expressum consensum titularis sub ista obligatione Camerali, dum praeter ordinem judicarium, qui duabus aut tribus citationibus, etiam non personaliter executis absolvitur, plurimum tribuit compendii; siquidem excludit remedium appellationis, & ratione juramenti imponit praesentem necessitatem solvendi, etiam si videri aliis posset indebitum, quod petitur. Lott. n. 255. & 256. ac consequenter facit, ut nisi deducatur exceptio ex ventre literarum, penitus denegetur audientia excipienti ad effectum evadendi vel differendi solutionem, ut Lott. n. 265. ut non admittatur excusatio, si titularis ageret, aut exciperet nomine Ecclesiae suae pro vindicanda ejus libertate; cum ista sit vis istius juramenti praestiti in illa Camerali obligatione, nisi praecedat absolutio ab illo. Lott. n. 257. & 258. subjungens n. 259. pensionarios volentes adhuc magis esse cautos, procurare etiam sub eodem juramento titulare renunciare beneficio hujus absolutionis; & si ea quandoque motu proprio concederetur, de non utendo ea.

3. Secunda via executiva est intentatio regressus. Lott. *loc. cit.* n. 266. siquidem si is, qui habet pensionem cum regressu, transferat pensionem in personam capaceam illius beneficii, ad quod concessus regressus, dubium non est, quin in virtute decreti illius: quod translatio censeatur facta cum omnibus immunitatibus, obligationibus, & c. facta censeatur translatio cum eodem jure regrediendi. Lott. n. 267. Paris. l. 6. q. 4. n. 11. Porro qualiter intentetur hic regressus, & qualiter in dicta intentione procedendum, num locus appellationis, & similia dicta sunt supra; quod enim dictum in hac parte de reservatorio pensionis, idem applicandum translatorio ejusdem pensionis.

4. Tertia est via ex interdicto adipiscenda in vim supradicti decreti concessa, videlicet subrogationis ad possessionem, in qua erat transferens; eo quod quamvis hac subrogatio nihil operetur respectu interdicti retinenda, operatur tamen respectu interdicti adipiscenda pro obtinenda immiissione, ex remedio l. *fin. c. de Edicto divi Aurelii*, utpote quod competit aequè pro incorporalibus, ac corporalibus. Lott. n. 298. & 300. juxta dicta supra. Subjungiturque Lott. n. 301. sine tali edicto dicta subrogationis ad possessionem impossibile esse, hanc immiissionem decerni, cum omnia possessoria edicta à Praetoris edicto dependant, *visu. de interdict. ad principium*.

5. Quarta denique est ipsa via directa pro executione literarum Apostolicarum. Lott. n. 302. Neque enim minus translatorio pro executione suae translationis, quam ipsi reservatorio pensionis pro executione reservationis processus, seu via executiva patet. Lott. l. c. n. 302. & ex eo Corrad. l. 5. c. 6. n. 56. Neque aliter solere Signaturam rescribere in hoc casu translata, quam reservatae pensionis, nempe cum clausula: *non retardata, &c.* ait Lott. n. 306. addens n. 307. id intelligendum, modò transferens esset in quasi possessione exigendi, & n. 308. modò ex literis reservationis, seu earum ventre non resultaret extinctio pensionis, quae supponitur translata. Nequaquam autem via hac impeditur sub praetextu, quod non agitur ex literis reservationis pensionis, sed ex instrumento translationis factae, cui de jure non competit via executiva. Verius namque

namque est, agi ex ipsis literis, & simul ex instrumento translationis, in quo consumitur, & perficitur gratia translationis. Unde hæc tria necessaria sunt exhibenda coram Judice pro substantiando hoc processu executivo; nempe litera reservationis pensionis, facultas transferendi, & instrumentum translationis facta, quæ omnia non tantum singula considerantur, sed tanquam simul unita, & ordinata ad unum finem, ita ferè Lott. n. 303, & ex eo Corrad. loc. cit. n. 55. Et sic, cum dictum instrumentum habeat in ventre dictam reservationem vigore facultatis transferendi, hæc tria non sunt considerata distinctim, & per se, sed mixtim, & tanquam constituenta unum integrale. Corrad. *ibid.*

6. Porro via hæc ex parte translatarii dupliciter intentari potest. Primò dirigendo processum ad finem obtinendi contra titularem sententiam declaratoriam incursis censurarum, in literis reservationis contentarum. Secundò dirigendo processum ad finem simpliciter compellendi titularem solvere per capturam personæ, sequestrationem, & subhastationem bonorum. Qui duo processus, etsi intendantur in eundem scopum, nempe cogendi debitorem ad solvendum, quia tamen nituntur diversis mediis, diversimodè instituuntur juxta diversam naturam unius mediæ ab alio. Lott. num. 309. Hinc, dum translatarius intentat processum pro obtinenda declarativa, de essentia, & substantia hujus processus est, post productionm literarum, & instrumentum processum, quatuor fieri citationes monitoriales distinctim executas, pro totidem audientis ad dicendum, se paruisse literis, ex quibus citationibus constituatur contumax in parendo; ut enim sine hac contumacia non potest decerni declaratoria, ita nec in materia Censurarum potest constitui contumacia, nisi canonicè monito debitore. Lott. à num. 310. Idque, nempe quòd monitioni præmittantur dictæ quatuor citationes, potiùs invaluisse ex stylo Curie, quàm ex rigore Juris, dicit n. 313. ex Mandos. trac. de monit. q. 11. & q. 36. Dum verò translatarius simpliciter agit pro executione, seu mandato executivo, non est necessaria aliqua terminorum servatio: Nimirum neque jam dictorum quatuor, neque aliorum quatuor, quos aliàs de stylo fori in quolibet Judicio summario servari oportet. Lott. n. 315, licet n. 316. dicat, eos omnino necessarios, ubi proponerentur literæ inæquibiles, & reus instrueret sibi processum pro absolutione. Neque pro substantia istius processus exigitur libellus aliquis; quia in summaris, qualis est, & dicitur omnis causa executiva, talis solemnitas rejicitur. Lott. à num. 338.

Questio 636. An translatarius, utcumque demum intendens agere contra titularem, qui non consensit translationi, ad concludendum processum suum teneatur intimare literas, & instrumenta reservationis ei, à quo petitur solutio, & easdem justificare?

1. Respondeo ad primum affirmativè: Sic enim Rexigit manifesta ratio finis, ut ei, à quo petitur solutio, intimetur dictæ literæ, ut eis visis deliberare possit, an contendere, vel cedere debeat. Lott. cit. q. 40. n. 345.

2. Respondeo ad secundum primò: Quo ad ju-
P. Leuten. Fori. Benef. Tom. III.

stificationem illam translatarius eodem jure, & privilegio uti potest, nec plus gravari debet, quàm gravaretur quò ad hoc ipse transferens. Lott. num. 346. Proinde translatarius non tenetur justificare reservationem primitus factam, nisi quatenus ipsa transferens teneretur, & consequenter, si dicta reservatio proponeretur facta motu proprio, uti tunc non teneretur eam justificare pensionarius (cum ea sit vis gratiæ motu proprio factæ, ut Papa censeatur ex comperta veritate suppositorum eam fecisse, ac sic nullà alià opus sit justificatione, ut Abb. inc. dudum, de privileg. nu. 3. Gabriel. de claus. conclus. 2. n. 89.) ita nec translatarius. Lott. n. 348. & 349. juxta decis. Rota in Firmam. pens. 26. Feb. 1626. & 23. Jan. 1627. ubi dictum, quòd eadem ratione remittitur necessitas justificandi respectu gratiæ ipsius translationis, quando ea esset concessa motu proprio, nisi forte, ut Rota decis. 645. nu. 3. p. 1. Recent. respectu alicujus qualitatibus Papa habuisset relationem ad narrativam ipsius translatarii per verba consueta: *ut asserit.*

3. Respondeo ad secundum secundò: Extra hunc casum reservatæ pensionis purè motu proprio, translatarius teneretur gratiam justificare, nisi ab hoc onere releveretur ex possessione, seu quasi possessione. Lott. cit. n. 349.

Questio 637. Qualiter translatarius releveretur ab onere justificandi gratiam translationis ex quasi possessione exigendi pensionem respectu talis, qui non consensit pensioni?

1. Respondeo primò: Quando ipse translatarius est in dicta quasi possessione exigendi, peritque in ea manuteneri, ac pro decursis, & decurrendis terminis sibi relaxari, seu concedi mandatum executivum, ad nullam teneretur justificationem; nempe neque literas reservationis, neque habilitatem suam, aut transferentis, tenetur justificare, sed sufficit ostendere literas expeditas, & translationem factam sequè esse in quasi possessione exigendi. Lott. cit. q. 40. n. 350. citans Mohed. decis. 9. n. 1. de caus. poss. & propriet. Put. decis. 239. nu. 2. l. 1.

2. Respondeo secundò: Dum translatarius nunquam adhuc exegit, transferens tamen exegit, per tempus aliquod etiam longum, non tamen longissimum, & translatarius agit contra titularis successorem, qui non consensit, nec solvit, tenetur translatarius tam suam translationem, quàm gratiam transferentis justificare; cum enim in judicio duo asserat; nempe subjectum transferibile, quod pendet à justificatione reservationis, & factum translationis, quod pendet ab eo, an ea legitime facta sit in personam habilem; dum ab eo, à quo petitur solutio, utrumque negatur, utrumque etiam ab actore est probandum. Lott. n. 351. & 352. Neque dicas, non esse gravandum translatarium, saltem in justificando gratiam reservationis, stante quasi possessione transferentis, cujus jure utitur. Nam etsi transferenti competierit possessorium summarissimum retinendæ, etiam contra hunc novum successorem, qui nusquam solvit juxta dicta supra. Competere tamen idem non potest translatario, utpote in quem non transfertur possessio, quæ fuerat apud transferentem, juxta quoque dicta supra, & sic translatarius non cogitur in hoc casu justificare, tanquam impeditus uti jure in se transmissio, sed tanquam non valens uti jure in se
D d 2 non